

Asia: OM8/41/2017

Luonnos hallituksen esitykseksi julkisista kuulutuksista annetun lain kumoamiseksi sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Yleiset kommentit esitysluonnoksesta

Tähän voitte halutessanne kirjoittaa saatteen lausunnolle

-

Yleiset kommentit esitysluonnoksesta

Esityksessä korostetaan viranomaisen verkkosivuilla tapahtuvan ilmoittamisen ja kuuluttamisen tehokkuutta viranomaisen ilmoitustauluun nähden, kun esimerkiksi viranomaisen toimipisteen aukioloajat eivät vaikuttaisi siihen, milloin ilmoitukseen tai kuulutukseen voi tutustua. Tosiasiassa kaikilla ei kuitenkaan ole pääsyä viranomaisen verkkosivuille. Tähän nähden voi olla perusteltua säilyttää mahdollisuus tutustua ilmoitukseen tai kuulutukseen myös viranomaisen luona asioitaessa, vaikkakin sähköisessä muodossa. Käytännössä tämä voisi tarkoittaa esimerkiksi yleisölle tarkoitettuja päätteitä, joilla voi tarvittaessa henkilökunnan opastuksella tutustua sähköiseen aineistoon.

Yleistiedoksiannon tulevassa sääntelyssä tärkeää ovat oikeusturvaan sekä hyvään hallintoon liittyvät periaatteelliset vaatimukset. Niihin kuuluu myös tiedoksiannon ja sitä kautta tiedon saatavuus ja saavutettavuus. Tietoverkossa käytännössä on pulmana tietotulva ja informaation hajautuminen eri viranomaisiin. Tämän johdosta olisikin pyrittävä siihen, että tiedoksiannoista ja kuulutuksista tieto olisi helposti saatavissa viranomaisten yhteisten portaalien kautta (esimerkiksi suomi.fi -palvelu on muodostumassa yhteiseksi viranomaispalveluiden ja tiedon alustaksi).

Julkisista kuulutuksista annetun lain kumoaminen (1. lakiehdotus)

Onko näkemyksenne mukaan tarvetta erilliselle kuulutusmenettelylle (hallintolain 62 a §) vai voitaisiinko julkisissa kuulutuksissa noudattaa yleistiedoksiannosta säädettyä menettelyä (hallintolain 62 §)?

-

Kuulutuslain kumoamisen myötä ehdotetaan poistettavaksi muussa lainsäädännössä olevat viittaukset viranomaisen ilmoitustauluihin niiltä osin kuin on kyse kuulutuslain tarkoittamasta ilmoitustaululla ilmoittamisesta. Mikä on näkemyksenne tästä?

-

Ehdotetut muutokset hallintolakiin (2. lakiehdotus)

Kommenttinne yleistiedoksiantomenettelyä koskevaan säännökseen ehdotetuista muutoksista (hallintolain 62 §)

Yleiseen tietoverkkoon vietävästä ilmoituksesta on käytävä ilmi, mitä asia koskee, ja siinä on oltava maininta asiakirjan nähtävillä pitämisen paikasta ja ajasta. Ilmoituksessa tulisi kuvata yleisluontoisesti tiedoksiannon kohteena olevan asian käsittelyn lähtökohtia sekä sitä, minkä tyyppisestä asiakirjasta tiedoksiannossa on kysymys. Ilmoituksessa ei saisi yksityiskohtaisesti selostaa asiakirjan sisältöä tai sitä, mihin lopputulokseen asiassa on päädytty. Yleistiedoksiannossa julkaistaan ilmoitus siitä, että asiakirja on nähtävillä. Itse asiakirjoja ei lähtökohtaisesti vietäisi yleiseen tietoverkkoon, vaan ne saisi nähtäväksi erikseen pyydettäessä. Toimivaltainen viranomaisen on vastuussa siitä, että ilmoituksen sisältämät henkilötiedot poistetaan yleisestä tietoverkosta määrätyn ajan kuluttua ja ettei ilmoituksessa ole salassa pidettäviä tietoja. Yleiseen tietoverkkoon ei tulisi viedä kaikkia julkisiksikaan katsottavia henkilötietoja, vaan ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot.

Laillisuusvalvonnan kautta tehtyjen havaintojen ja saatujen tietojen perusteella esimerkiksi useilla kunnilla on jatkuvasti haasteita luoda käytäntöjä, jotka olisivat sopuosinnussa julkisuutta, tiedonsaantia, tiedottamista ja toisaalta yksityisyyden ja henkilötietojen suojaa koskevien säännösten kanssa. Nyt esillä olevan ehdotuksen mukaan myös henkilötietoja sisältäviä aineistoja oltaisiin viemässä yleiseen tietoverkkoon enenevässä määrin. Tämä merkitsee viranomaisille lisääntyvää vastuuta ja velvollisuutta tarkoin perehtyä kunkin asian mahdollisiin salassapitokysymyksiin, tietosuojaongelmiin ja vaativiinkin rajanvetoihin siitä, minkälaisia tietoja verkkoon tulee viedä, voi viedä ja ei saa viedä. Tiedoksianto ja kuuluttaminen yleisessä tietoverkossa tulee toteuttaa tietosuoja- ja henkilötietolainsäädännön vaatimukset turvaten. Samaten on varmistuttava siitä, että yleiseen tietoverkkoon viedyt asiakirjat henkilötietoineen (myös mm. kiinteistötunnus voidaan katsoa henkilötiedoksi) poistetaan verkosta määrätyn ajan kuluttua. Viranomaisten palveluksessa olevan henkilöstön oletettavasti varsin mittava koulutustarve julkisuuteen, salassapitoon ja mm. henkilötietojen suojaan liittyvistä kysymyksistä on riittävällä tavalla huomioitava.

Kommenttinne julkisia kuulutuksia koskevasta säännöksestä (hallintolain 62 a §)

-

Esityksessä ehdotetaan tarkistettavaksi kuulutuslakiin, julkisiin kuulutuksiin sekä viranomaisen ilmoitustauluihin liittyvät viittaukset muussa lainsäädännössä. Kommenttinne muista luonnoksen lakiehdotuksista (3-18)

3. laki asevelvollisuuslain 15 §:n muuttamisesta

-

4. laki kaivoslain muuttamisesta

-

5. laki kolttalain 50 §:n muuttamisesta

-

6. laki ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain 9 §:n muuttamisesta

-

7. laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 8 a §:n muuttamisesta

-

8. laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

-

9. laki pienten erillisten alueiden siirtämisestä kunnasta toiseen kuntaan annetun lain 4 §:n muuttamisesta

-

10. laki tulvariskien hallinnasta annetun lain 17 ja 18 §:n muuttamisesta

-

11. laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain 104 b §:n muuttamisesta

-

12. laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 15 ja 17 §:n muuttamisesta

-

13. laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 13 ja 17 §:n muuttamisesta

-

14. laki luonnonsuojelulain muuttamisesta

-

15. laki maa-aineslain muuttamisesta

-

16. laki maantielain 108 §:n muuttamisesta

-

17. laki vaalilain muuttamisesta

-

18. laki ydinenergilain 23 §:n muuttamisesta

-

Muut kommentit

Voitte kirjoittaa tähän mahdolliset muut kommentit esitysluonnoksesta

Esitysluonnoksen säätämisyjärjestysperusteluissa (s. 30 - 32) käsitellään esityksen suhdetta henkilötietojen suojaan ja myös julkisuuslain 16 pykälän 3 momentin sääntelyyn. Kiinnitän huomiota siihen, että EU:n tietosuoja-asetuksen käytännön vaikutuksena on, että henkilötietojen sähköistä käsittelyä, johon luovuttaminen kuuluu, säännellään aikaisempaa kattavammin nimenomaan suoraan sovellettavaksi tulevassa unionin tietosuoja-asetuksessa ja käsittelyllä tulee unionin oikeuden soveltamisalalla olla tietosuoja-asetuksessa tai sen mukaisessa kansallisessa lainsäädännössä säädetty käsittelyperuste. Tämä osaltaan asettaa käsitykseni mukaan paineita arvioida kriittisestikin julkisuuslain 16 pykälän 3 momentin sääntelyä. Tästäkin syystä yleistiedoksiannossa tapahtuvasta henkilötietojen käsittelystä viranomaisen tehtävänä on tarpeen riittävästi säätää hallintolaissa ja seikka on perusteltua vahvemmin todeta myös esityksen säätämisyjärjestysperusteluissa.

Räty Anu
Oikeuskanslerinvirasto - Oikeuskansleri